

“ Enkele waterkwaliteitsgegevens over de Dendervallei anno 2026 “

Dendervallei is een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn).

[Zie: Integraal Waterbeleid – Denderbekken – Wateruitvoeringsprogramma – Bekkenbestuur 5 juni 2025] en [Zie: Integraal Waterbeleid – Denderbekken – Visie en acties]

In de Dendervallei staat de aanpak van wateroverlast prioritair op de agenda.

De Dendervallei kent een lange historiek van wateroverlast en daarop volgende menselijke ingrepen die getracht hebben het overstromingsrisico te verminderen. De Dender is immers een regenrivier, waarbij de rivier bij hevige of langdurige regen verandert van een rustige waterloop naar een snelstromende, vaak door erosie bruin gekleurde watermassa.

Op het Vlaamse traject zijn er 8 stuwen gebouwd die mee helpen het waterpeil te regelen, en ook op het Waalse traject staan er verschillende stuwen. De waterbeheerder is na de overstromingen van 2010 en 2011 gestart met de vernieuwing van deze stuwen, waarvan de meeste nog dateren uit de 19e eeuw.

Gelet op de duur van dit traject, moet er werk gemaakt worden van een verdere intensifiëring. In de huidige sfeer van klimaatverandering, waarbij er een consensus is over enerzijds grotere kansen op frequenter wordende grote stormen en tegelijkertijd vaker voorkomende lange droogteperiodes, neemt de vernieuwing van stuwen immers een belangrijke plaats in.

Tegelijkertijd wordt er met de uitvoering van het stuwprogramma ook voldaan aan een andere belangrijke doelstelling om de rivier toegankelijker te maken voor de vissen. Met elke stuwvernieuwing worden er ook vispassages gebouwd. Gelet op de beter wordende waterkwaliteit biedt dit kansen voor de vispopulatie.

De waterbeheersing in de Dendervallei gaat verder dan de uitvoering van het stuwprogramma.

Vanuit De Vlaamse Waterweg (DVW), het departement Omgeving en de provincie Oost-Vlaanderen loopt het “*Strategisch Plan Ruimte voor Water in de Dendervallei*”.

Dit plan vormt de leidraad voor de toekomstige uitbouw en inrichting van een meer veerkrachtige Dendervallei. De missie van het project is om het overstromingsrisico te verminderen, waarbij niet enkel het risico maar ook de ruimtelijke en maatschappelijke meerwaarden voor de ruimere vallei worden bestudeerd. Daarbij wordt ook naar mogelijkheden gekeken op vlak van wonen, economie, landbouw, natuur, enzovoort.

Het strategisch plan zal resulteren in een geïntegreerd voorkeursalternatief voor de ontwikkeling van een meer veerkrachtige Dendervallei, met acties en maatregelen die deze visie in praktijk zullen omzetten. Het plan is richtinggevend, en vormt het vertrekpunt en kader voor vergunnings- en planprocessen in het gebied, in het bijzonder wanneer deze een impact hebben op kwantitatieve aspecten van het watersysteem.

Voor de onderlinge logische samenhang en de juridische robuustheid van deze processen is een structurele aanpak van de waterproblematiek immers noodzakelijk.

Uiteraard mag het aspect waterkwaliteit niet ontbreken.

De kwaliteit van de Vlaamse Dender is in de eerste plaats afhankelijk van de kwaliteit van het binnenkomende water: zowel van de Waalse Dender als van de belangrijke Vlaamse zijwaterlopen (de Bellebeek, de Mark, enzovoort).

Momenteel bevindt het punt met de slechtste kwaliteit zich helemaal opwaarts in Overboelare, en verbetert de kwaliteit stelselmatig afwaarts.

Via overleg met de Waalse collega's moet er verder werk gemaakt worden van een uniforme aanpak van de waterkwaliteit. Maar ook aan Vlaamse zijde in de Dendervallei zijn er nog mogelijkheden. Vermijden van overstortwerking in de Dender zal positieve impact hebben op de plots optredende vissterftes.

Langs de Dender moet waar mogelijk gezocht worden naar de aanleg van natuurvriendelijke oevers, en de instandhouding en/of herwaardering van heel wat belangrijke meersengebieden, zoals de Nuchten, de Wellemeersen, de Oude Dendermeersen in Ninove, Denderleeuw en Liedekerke en het Denderbellebroek, waarbij de interactie van deze valleigronden met de Dender zelf zeer belangrijk is.

Verder is in 2009 het Natuurrichtplan "*Dendervallei tussen de gewestgrens en Ninove, evenals het Raspailleboscomplex en Geitebos*" vastgesteld. Dit vormt een belangrijk wettelijk kader voor de inrichting van dit traject van de Dendervallei. Er wordt gestreefd naar een structuurrijk en samenhangend valleilandschap van rivierbegeleidend bos en open grasland in afwisseling met natte natuur met ruigte- en moerasvegetaties.

Dit zal ook mee vorm geven aan de uitwerking van het "Strategisch Plan Ruimte voor Water in de Dendervallei".

a) De Vlaamse Waterweg, provincie Oost-Vlaanderen en departement Omgeving finaliseren het "Strategisch Plan Ruimte voor Water Dendervallei", zodat het actieprogramma de komende jaren kan uitgevoerd worden.

De voorbije jaren is er door het consortium in overleg met heel wat partners en stakeholders hard gewerkt aan alternatieven voor een weerbare Dendervallei. 2023 werd afgesloten met het advies van het bekkenbestuur op de tussennota.

Het jaar 2024 werd een cruciaal jaar voor het Strategisch Plan Ruimte voor Water in de Dendervallei. In het voorjaar werd het SP ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Ondertussen maken de partners en alle stakeholders verder werk van de uitvoering van bepaalde projecten, zij het dan quick-wins, hefboomprojecten of no regret-maatregelen.

Onder meer voor de mondingssituatie van de Molenbeek-Pachtbosbeek en de Bellebeek worden verder gezocht naar maatregelen tegen lokale wateroverlast. Al deze projecten geven ondertussen ook mee uitvoering aan de ambities van het Strategisch Plan.

b) De Vlaamse Waterweg (DVW) voert het stuwprogramma verder uit, met aandacht voor vismigratie.

Het stuwprogramma van De Vlaamse Waterweg voor de vernieuwing van de stuwen loopt al enkele jaren.

De werken aan de stuw van Aalst zijn in een laatste fase aanbelaand. De werken aan de stuw liggen stil wegens een vernietiging van de vergunning door de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De werken aan de andere stuwen moeten nog op terrein gestart worden.

De werken aan de stuwen blijven kampen met vertragingen. Om dit te verhelpen, heeft bevoegd minister Peeters een aantal intendanten aangesteld met als opdracht het bereiken van een compromis tussen de verschillende belangengroepen met betrekking tot de bouw van de nieuwe stuwen op de Dender.

Tot slot zal ook de stuw in Denderbelle vernieuwd worden. Deze behoort echter niet tot het stuwprogramma, maar kadert in de werken rond de heropwaardering van de Dender tussen Aalst en Dendermonde voor schepen tot 1350 ton.

Het actieprogramma voor de Dendervallei omvat volgende gebiedsspecifieke acties:

nr	titel	initiatiefnemer(s)
5B_A_0026	Opwaardering van de Dender voor schepen tot 1350 ton afwaarts Aalst	Vlaamse overheid : De Vlaamse Waterweg nv
5B_A_0027	Vervangen van de stuwen op de Dender	Vlaamse overheid : De Vlaamse Waterweg nv
6_F_0385	*Aanleggen van 2 wachtbekkens op de Molenbeek-Beverbeek indien mogelijk met verhoogde waterbeschikbaarheid	Provincie Oost-Vlaanderen
6_F_0386	*Aanleg GOG op de Molenbeek-Terkleppebeek opwaarts dorpskern Everbeek-Beneden indien mogelijk met verhoogde waterbeschikbaarheid	Provincie Oost-Vlaanderen
6_F_0388	Aanleg van een gecontroleerd bufferbekken op de Paepenmeersbeek	Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Provincie Vlaams-Brabant
6_L_0119	Vervangen van de hoogspanningsuitrusting op het gemaal op de Steenbeek in Denderbelle	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
7B_D_0102	Aanleg van ruim 20km bufferstroken langs de waterlopen in de gemeente Gooik	Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Provincie Vlaams-Brabant
8A_D_0183	*Aanleg van natuurlijk overstroombaar valleigebied met ecologische inrichting en waarbij oude drainage verwijderd wordt uit landbouwgrond	Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Provincie Vlaams-Brabant
8A_E_0415	Wegwerken vismigratieknelpunten op de Dender: Idegem - Pollare - Aalst - Geraardsbergen - Denderleeuw - Denderbelle (Denderbekken)	Vlaamse overheid : De Vlaamse Waterweg nv
8A_E_0416	Wegwerken van het vismigratieknelpunt op de Dender ter hoogte van Dendermonde	Vlaamse overheid : De Vlaamse Waterweg nv
8A_E_0417	Wegwerken van de drie vismigratieknelpunten op de Molenbeek-Graadbeek (Nedermolen, Duriencsmolen aan de Waverstraat en molen van Mijlbeek)	Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Provincie Oost-Vlaanderen
8A_E_0418	Evaluatie introductie kopvoorn en serpeling in het stroomgebied van de Molenbeek-Graadbeek en opvolgen met herintroductie beekprik	Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Vlaamse overheid : Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), Provincie Oost-Vlaanderen
8B_A_0163	Uitvoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen in het opwaartse gedeelte van de Molenbeek-Graadbeek ter verbetering van de waterkwaliteit	Alle Gemeenten
8B_A_0164	Uitvoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen in afstroomgebied van de Molenbeek - Kalsterbeek en Dender I	Alle Gemeenten
8B_A_0167	Uitvoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen in afstroomgebied van de Molenbeek - Beverbeek, de Paepenmeersbeek en Dender II+III	Alle Gemeenten

*= Blue Deal actie

Wolvertem, april 2026

VERBEIREN Marc

CIW – oppervlaktewaterlichamen - Denderbekken

☐ Toon fiches Vlaams waterlichaam • Karakterisering • Doelstellingen • Druk en impactanalyse • Beoordeling • Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen • Toekomstverkenning • Reductiedoelen en afwijkingen	VL05_67	DENDER I	Brakel, Galmaarden, Geraardsbergen, Lierde
☐ Toon fiches Vlaams waterlichaam • Karakterisering • Doelstellingen • Druk en impactanalyse • Beoordeling • Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen • Toekomstverkenning • Reductiedoelen en afwijkingen	VL05_70	DENDER IV	Aalst, Affligem, Denderleeuw, Liedekerke
☐ Toon fiches Vlaams waterlichaam • Karakterisering • Doelstellingen • Druk en impactanalyse • Beoordeling • Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen • Toekomstverkenning • Reductiedoelen en afwijkingen	VL08_71	DENDER V	Aalst, Dendermonde, Erpe-Mere, Haaltert, Lebbeke, Lede
☐ Toon fiches Vlaams waterlichaam • Karakterisering • Doelstellingen • Druk en impactanalyse • Beoordeling • Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen • Toekomstverkenning • Reductiedoelen en afwijkingen	VL17_206	DENDER II+III	Denderleeuw, Galmaarden, Geraardsbergen, Liedekerke, Ninove, Roosdaal